

Fólkafl. koyrt landið í stjórnarkreppu

Mann og mann imillum verður tosað um, at hatta var eitt lítið mál at fara til val uppá, ein ferðasælan.

Fyri Javnaðarflokkurin var hetta meira enn ein ferðasælan, tað vistu hinir báðir stjórnarflokkarnir eisini.

Tá ið Smyril varð keyptur var tað til at flyta ferðafólk, bilar og frakt innanoyggja og millum Føroyar og útheimin.

Tað visti seg skjótt, at hetta kom ikki at bera til í longdini, tí varð tosað m at keypa annað betri hóskaði skip til uttanlands-sigling, sum var størri enn Smyril, og varð útvegað tilboð uppá eitt sera gott skip til biligan pris. Hetta vildi fólkaflokkurin ikki vera við til. Tí fall hetta keyp niðurfyri; tá kom tann fyrsta stjórnarkreppan.

So bleiv nýggj semja gjørd, hon innibær, at annað skip skuldi útvegast, og bleiv tað Teistin. Hetta

var ikki nøkur góð loysn. Tað skal beinan vegin vera sagt, at tá ið eg gekk við til at keypa Teistan, so var tað við tí endamáli, at hann skuldi sigla, tað var eisini sagt tá beinan vegin, og ikki sum fólkaflokkurin seinri kom til, at annað skipið skuldi liggja við teym tann størra partin av árinum.

Í summar hevur Smyril siglt Føroyar—útheimin burturav. Hetta hevur vist seg at gingið sera væl, hann hevur havt stórt yvirskot, men eisini er tað sligið fast, at skipið er nógv ov lítið. Um vit høvdu havt Lassa II í summar, so meta teir á Strandferðsluni, at yvirskotið hevði verið dupult so stórt.

Tá ið vetrarsiglingin skuldi byrja, seisti fólkaflokkurin seg upp á bakbeinini og segði, at so skuldi ikki vera, hann skuldi leggja fyrir teym, ja teir kundu til neyð

ganga við, at hann ikki sigldi uppá Føroyar. Hetta kundu vit ikki góðtaka, tí tá ið hann skuldi skifta manning bleiv tað ógviliga dyrt at flyta fólk ið imillum.

Hendan sigling, sum Smyril nú fer í, verður ein roynd, men hon er væl tilrættaløgd.

Teir, ið stíla fyri á Strandferðsluni, eru skilamenn, vit hava fult álit á teimum, og vit hava eisini fult álit á teimum, ið sigla við skipinum. Tað hevur altið vist seg at føroyingar eru kappingarførir á sjónum, og eg ivist ikki í, at teir eisini verða tað í hesi sigling, bara teir fáa tey røttu skipini at sigla við.

Javnaðarflokkurin heldur at her er ein stórur møguleiki, sum vit eiga at byggja víðari uppá, soleiðis, at vit um stutta tíð hava fleiri stór skip í internationalari sigling, ein nýggjur vinnuvegur, sum

vit so harðliga hava brúkt fyri.

Tað, sum fólkaflokkurin mest kærir seg um, er, at hetta verður ein kapping við tey verandi skipafeløgini.

Her hava vit gjørt teimum greitt, at vit eru til reiðar at gera eitt partafelag, hvar tað almenna eigur 50% og privatu 50%. Henda sigling, sum her er talan um er byrjað av tí almenna og er hetta fult í tráð við stevnu floksins, at har, ið einki privat fyrirtakssemi er, har eigur tað almenna at taka initiativ-ið.

Tað er ein royndur lutur tá nakað nýtt verður roynt, er afturhaldið kompakt imóti, og soleiðis eisini hesaferð, men vit í Javnaðarflokkinum vilja bliva við framhaldandi at útbyggja okkara vinnulív, ikki bert á sjónum men eisini á landi.

Poul J. Olsen

LØGTINGSVALIÐ '80

JAVNAÐARFLOKKURIN

Mugu minka um hallið á gjaldsjavnanum

Í longri tíð hevur hallið á føroyska gjaldsjavnanum verið nógv umrøtt í bløðunum. Í hesum sambandi eiga vit at hava í huga, at gjaldsjavnhall er ein hin størsti trupulleikin hjá okkara kreppuraktu grannalongum, men samstundis megu vit gera vart við, at eitt gjaldsjavnahall í sjálvur sær ikki er nakar vandi fyri samfelagsbúskapin, so leingi hetta hall kann fíggjast. Ein vandi er tó við einum gjaldsjavnahalli, og tað er, at um hallið framhaldandi veksur og onki verður gjørt fyri at tálma hesum vøkstri, kunnu teir útlendsku lángevvararnir fara at seta treytir fyri framhaldandi lángeving. Í slíkum føri kunnu landsins politisku myndugleikar missa møguleikan fyri at reka sjálvstøðugan búskaparpolitikk. Hjá Føroyum hevur gjaldsjavnnin verið ógviliga svingandi. Í 1976 var hann negativur, í 1977 positivur og í 1978

aftur negativur. Í 1978 var hallið á handilsjavnanum óvanliga stórt í mun til undanfarin ár. Hóast lángevandi londini framvegis hava álit á okkum, mega vit longu nú seta tiltøk í verk, sum kunnu minka um hallið á gjaldsjavnanum.

Føroyar eru eitt land við stórum uttanríkishandli. Nógv tann størsti parturin av framleiðsluorkuni verður lagdur í at framleiða vørur til útflutnings. Hetta førir við sær, at vit innflyta at kalla alt tað, vit nýta. Spurningur er tí, hvussu vit, við tí búskaparliga mynstri vit hava, kunnu minka um hallið á gjaldsjavnanum. Javnaðarflokkurin metir, at í høvudsheitinum eru møguleikarnir tveir:

1. Við at økja um virðið av okkara útflutningi. Hetta kann verða gjørt við at tilvirka ávis fiskasløg meira, sum í dag frar ótilvirkað av landinum, og her hugsa vit serstakliga um upsa og kongafisk.

2. At minka um innflutningin. Hetta kann verða gjørt við, at avmarka innflutningin av óneyðugum og luksusendum vørum.

Hin møguleikin fyri at minka um hallið á gjaldsjavnanum er, at vit sjálvir fara undir at framleiða fleiri av teimum vørum, sum vit í dag innflyta. Tað er greitt, at møguleikarnir til tess at bota um gjaldsjavnan við øktari innlendis framleiðslu eru avmarkaðir, men teir møguleikar vit hava, eiga vit at troyta til fulnar. Av teimum vørum og vørubólkum, sum í dag tyngja gjaldsjavnan rættuliga munandi, vilja vit serstakliga vísa á triggjarbólkar, sum vit sjálvir kunnu framleiða her heima. Vit hugsa um matvørur, klædnavorur og um sethús og innbúg. Javnaðarflokkurin vil mæla til, at tað almenna planleggur og stuðlar landbúnaðin, soleiðis at vit í nógv størri mun framleiða mjólk, kjøt,

grønmeti og aðrar búnaðarvørur, og at tað almenna eisini planleggur og stuðlar aðra matvøruframleiðslu. Tað almenna má eisini planleggja og stuðla idnaðarvirkjum, sum framleiða klædnavorur, sethús og innbúg.

Visandi til, at skipakeyp og skipabygging uttanlanda í rættuliga stóran mun hava ávirkað gjaldsjavnan, vil javnaðarflokkurin leggja herðslu á, at planleggingin av okkara framtíðar fiskiveiðiflota og umleggingin til meira rationell og rantabul fiskiskip, verður lagað so, at henda samstundis kann tryggja føroysku skipasmíðjunum sáttmálar fleiri ár fram í tíðina. Við skilagðari planlegging og stýring letur tað seg gera at strekkja eina endurnýggjing yvir eitt longri áramál, soleiðis at vit sleppa undan at gera byggisáttmálar uttanlands.

J. Lindenskov